

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej, v právnej veci navrhovateľa : **I. E.**, proti odporkyňi : **Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava**, Ul. 129. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie rozhodnutí o výške **úrazovej renty**, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 21Sd/257/2008-30 z 10. decembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 10. decembra 2008, č.k. 21Sd/257/2008-30, **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom krajského súdu bolo zrušené rozhodnutie odporkyne č. 222-4717/08-506 z 22. júla 2008 a rozhodnutie č. 222-5601/2008 z 9. septembra 2008 z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec bola vrátená odporkyňi na ďalšie konanie.

Krajský súd dôvodil tým, že mal z napadnutých rozhodnutí i stanovísk odporcu preukázané, že odporca sa platnou právnou úpravou neriadil a to napriek skutočnosti, že v tej istej veci už vydané viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí zo dňa 25. apríla 2007 č. konania 2So 139/2006 vyslovil jednoznačný právny názor, ktorým bol odporca povinný riadiť sa. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľovi bola k 31. decembru 2003 vyplácaná náhrada za stratu na zárobku a že nárok na jej výplatu trval aj po tomto dni. Výška náhrady

k 31. decembru 2003 nebola medzi navrhovateľom a jeho zamestnávateľom sporná, odporca bol preto povinný bez akéhokoľvek ďalšieho prepočítavania prevziať výplatu úrazovej renty vo výške, v ktorej bola náhrada vyplácaná k 31. decembru 2003. Podľa navrhovateľa mala byť táto náhrada za stratu na zárobku doplácaná do výšky 15.873 Sk. Keďže zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva oprávnenie odporcu prepočítavať výšku náhrady za stratu na zárobku vyplácanú k 31. decembru 2003, t.z. za obdobie pred účinnosťou zákona o sociálnom poistení a úrazovú rentu vyplácať od 1. januára 2004 v nižšej sume, ako bola vyplácaná a bez sporu medzi navrhovateľom a zamestnávateľom k 31. decembru 2003 navrhovateľovi patrila, je akékoľvek prepočítavanie rozhodovaním o výške dávky pred 1. januárom 2004 a na takéto rozhodovanie odporca nie je oprávnený. Odporca je preto povinný po zistení, aká bola vyplácaná náhrada za stratu na zárobku zamestnávateľom k 31. decembru 2003, prevziať túto výplatu náhrady a od tejto odvodiť všetky zákonné zvýšenia podľa § 293b zákona o sociálnom poistení. Súd vyslovil povinnosť odporkyne v ďalšom konaní postupovať v súlade so zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Zistiť výšku náhrady za stratu na zárobku navrhovateľa, ktorá bola vyplácaná zamestnávateľom navrhovateľovi k 31. decembru 2003, túto považovať od 1. januára 2004 podľa § 272 ods. 3 zákona za úrazovú rentu a v tejto výške ju aj vyplácať. Od tejto sumy potom odvodiť sumu zvýšenia podľa jednotlivých zákonných úprav a v takejto správnej zákonnej výške ju i vyplácať.

Odporkyňa podala proti rozsudku krajského súdu odvolanie a žiadala jeho zmenu a potvrdenie zákonnosti preskúmaných rozhodnutí. V dôvodoch odvolania odporkyňa poukázala na to, že navrhovateľovi bola dňa 17. októbra 1991 zistená choroba z povolania. Sociálna poisťovňa, pobočka Banská Bystrica, prevzala podľa § 272 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon“), od bývalého zamestnávateľa navrhovateľa SHP H. a.s. (ďalej len „zamestnávateľ“), výplatu plnení z titulu jeho zodpovednosti za škodu v dôsledku choroby z povolania. Pri posudzovaní nároku na výplatu plnení, podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, od zamestnávateľa navrhovateľa podľa § 272 ods. 2 zákona, Sociálna poisťovňa zistila, že tento vyplácal navrhovateľovi náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v nesprávnej výške, pretože pri každej následnej valorizácii priemerného zárobku navrhovateľa pred vznikom škody valorizoval už predtým valorizované zárobky. Takýto postup je v rozpore s príslušnými právnymi predpismi účinnými do 31. decembra 2003, podľa ktorých sa mali valorizovať priemerné zárobky poškodených pred vznikom škody. Ak by zamestnávateľ navrhovateľa

postupoval v súlade s právnymi predpismi určujúcimi percento valorizácie a jej postup, dospel vy v roku 2003 k priemernému valorizovanému zárobku pred vznikom škody v sume 7918 Sk, ktorá sa mala transformovať na úrazovú rentu navrhovateľa. Skutočnosť, že bývalý zamestnávateľ navrhovateľa vyplácal navrhovateľovi sumu, na ktorú nemal navrhovateľ nárok podľa vtedy platných právnych predpisov a výšku ktorej nevie preukázať, neoprávňuje Sociálnu poisťovňu, aby vyplácala navrhovateľovi sumu, na ktorú nemal a nemá nárok ani podľa predpisov platných do 31. decembra 2003 a ani podľa predpisov platných po 1. januári 2004. Podrobný výpočet straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorá navrhovateľovi patrila k 31. decembru 2003, a jej následné zvyšovanie je obsahom meritórneho rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, zo dňa 9. septembra 2008. Odporkyňa viac krát vysvetlila navrhovateľovi spôsob určenia výpočtu správnej výšky úrazovej renty, ktorá mu patrí od 1. januára 2004.

Odporkyňa ďalej uviedla, že dňa 22. júla 2008 odporkyňa vydala valorizačné rozhodnutie, ktorým od 1. júla 2008 zvýšila navrhovateľovi úrazovú rentu podľa § 89 ods. 8 zákona v súlade s § 82 ods. 1 a 3 zákona v znení zákona č. 555/2007 Z.z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 136/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2008. Uviedla, že Sociálna poisťovňa nemôže prevziať nároky, ktoré vyplácal zamestnávateľ v rozpore s predpismi účinnými do 31. decembra 2003 alebo nad rámec týchto predpisov. Zo strany zamestnávateľa tak išlo o poskytovanie plnenia bez právneho dôvodu, takže na strane zamestnanca – poberateľa takýchto dávok vzniklo bezdôvodné obohatenie. Povinnosťou Sociálnej poisťovne je v zmysle ustanovení zákona od 1. januára 2004 posúdiť nárok na transformáciu náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity alebo náhradu za stratu na dôchodku a túto náhradu transformovať nie v sume, v akej bola táto náhrada poškodeným vyplácaná k 31. decembru 2003, ale v sume, v akej patrila podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Zistenie výšky transformovanej úrazovej renty nie je rozhodovaním o náhrade za stratu na zárobku za obdobie pred 1. januárom 2004, ale je podľa § 272 ods. 2 zákona v nadväznosti na § 259 ods. 1 zákona posúdením nároku na výšku výplaty úrazovej renty po 1. januári 2004. Poukázala na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veciach 6 So 141/2006, 6 So 69/2006, 7 So 203/2007, 3 Sžnč 14/2007 a Krajského súdu v Banskej Bystrici 26Sd/129/2008.

Navrhovateľ žiadal prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd, ako súd odvolací, preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, v medziach podaného odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nie je možné vyhovieť z týchto dôvodov:

Je nesporné, že o prejednávacom nároku navrhovateľa už Najvyšší súd rozhodol rozsudkom 2So 139/2006 z 25. apríla 2007. V danom čase tak rozhodol o potvrdení rozsudku krajského súdu, ktorý dospel k záveru, že z preskúmaného rozhodnutia sa nedá zistiť, ako odporkyňa dospela k výške úrazovej renty vyplácanej po 1. januári 2004 a či od účinnosti ZSP, t.j. od 1. januára 2004 bolo začaté konanie, v ktorom by došlo k zmene výšky úrazovej renty, ktorá sa do 31. decembra 2003 vyplácala ako náhrada za stratu na zárobku. Podľa krajského súdu bolo pre posúdenie veci rozhodujúce rozhodnutie, ktorým došlo k zníženiu úrazovej renty od 1. januára 2004 a v prípade, že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné, potom je nepreskúmateľné i rozhodnutie o zvýšení úrazovej renty od 1. januára 2005 (rozsudok krajského súdu 21Sd 435/05-39 z 21. októbra 2005). Najvyšší súd v potvrdzujúcom rozsudku o.i. uviedol, že odporkyňa je povinná bez ďalšieho prevziať výplatu úrazovej renty vo výške, v ktorej bola náhrada vyplácaná k 31. decembru 2003, pretože zo žiadneho ustanovenia ZSP odporkyni nevyplýva oprávnenie prepočítavať výšku náhrady za stratu na zárobku vyplácanú k 21. decembru 2003 a vyplácať ju v nižšej sume ako bola vyplácaná a bez sporu medzi navrhovateľom a zamestnávateľom k 31. decembru 2003 patrila. Prepočítavanie je vlastne rozhodnutím o výške dávky pred 1. januárom 2004 a na také rozhodovanie odporkyňa nie je oprávnená. Uvedené súdne rozhodnutia sa vzťahovali k rozhodnutiu odporkyne z 28. februára 2005, ktoré nebolo náležite odôvodnené a z ktorého vôbec nevyplývalo, ako bola stanovená a aká bola výška úrazovej renty poukazovaná navrhovateľovi po 1. januári 2004, a ktorá bola predmetným rozhodnutím valorizovaná podľa § 293b. Až v priebehu súdneho preskúmania predmetného rozhodnutia odporkyňa vyjadrila tvrdenie, že náhrada straty na zárobku vyplácaná zamestnávateľom bola „nesprávne určená“, čo je podstatným dôvodom uvedeným aj v rozhodnutiach, ktoré sú predmetom prieskumu v tomto prebiehajúcom konaní.

Odvolací súd skúmaním doterajšej spisovej dokumentácie predloženej odporkyňou a medzičasom vydaných rozhodnutí nezistil opodstatnenosť predmetného tvrdenia odporkyne, v tom zmysle, ako vyplýva aj z podaného odvolania. Odvolací súd predovšetkým konštatuje, že zo spisu a ani z rozhodnutí odporkyne nevyplýva výpočet dokladujúci časový vývoj

valorizácie priemerného zárobku dosahovaného pred vznikom škody, iba výsledné tvrdenie odporkyne o nesprávnosti výpočtu zamestnávateľa v konfrontácii s výpočtom odporkyne; rovnako zo spisu nevyplýva, aké písomnosti a výpočty o vyplácanej náhrade odporkyňa prevzala. Rozhodnutie z 22. júla 2008, ktoré je predmetom tohto konania, je rovnako nepreskúmateľné, ako už bolo uvedené vo vzťahu k rozhodnutiu z 28. februára 2005, pričom následné rozhodnutie z 9. septembra 2008 neobsahuje podstatné skutočnosti pre posúdenie veci a to porovnávací výpočet zamestnávateľom stanoveného „valorizovaného pôvodného zárobku“ a „valorizovaného pôvodného zárobku“ uvedeného v tabuľke výpočtu náhrady preskúmaného rozhodnutia.

Podľa ustálenej súdnej praxe, s poukazom na funkciu správneho súdnictva, preskúmať zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, nie je úlohou súdu vyhľadávať argumentáciu preskúmaného rozhodnutia vo vyjadreniach odporkyne, prípadne v spisovej dokumentácii, ani dopĺňať argumenty preskúmaného rozhodnutia.

Kritérium preskúmateľnosti a zrozumiteľnosti rozhodnutia odporkyne nespĺňajú. Z týchto dôvodov je zrušenie rozhodnutia odporkyne dôvodné aj podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP.

Pokiaľ súd zrušil rozhodnutie odporkyne pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ OSP), odvolací súd zotrváva na právnom názore, ktorý vyslovil v rozsudku 2So 139/2006 ako všeobecné kritérium pre posúdenie veci, pretože doposiaľ z rozhodnutí odporkyne nevyplývala taká zmena skutkových okolností prípadu, ktorá by odôvodňovala zmenu tohto stanoviska.

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2009

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová